

ПОЛІТИКА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ЩОДО КОНФЛІКТУ В ЄМЕНІ НА ПОЧАТКУ ХХІ ст.

Геннадій Клян, Валерій Павленко

BRITAIN'S POLICY ON THE CONFLICT IN YEMEN AT THE BEGINNING OF THE 21st CENTURY

Hennadii Klian, Valerii Pavlenko

The article examines the role of the United Kingdom in the conflict in Yemen, with particular emphasis on the humanitarian dimension and the contradictions of its foreign policy. The diplomatic efforts of the United Kingdom aimed at resolving the conflict are analyzed in detail, in particular its active participation in the activities of the UN Security Council, including in the formation of resolutions on a ceasefire and improving the humanitarian situation. The scale of the provision of humanitarian assistance by the United Kingdom is highlighted, aimed at mitigating the consequences of the long-term war for the civilian population of Yemen, which suffers from hunger, lack of medical resources and internal displacement. At the same time, special attention is paid to controversial aspects of British policy, in particular, the significant export of weapons to Saudi Arabia, which leads the military coalition fighting in Yemen.

It is found that this practice creates a deep moral, political and reputational dilemma for the UK, since, on the one hand, it declares its desire for a peaceful settlement and the provision of humanitarian assistance, and on the other, its actions contribute to the escalation of the conflict.

The article examines how these contradictions affect the UK's international reputation and the level of trust in its statements of support for peace and human rights. The impact of British policy on the humanitarian situation in Yemen, which remains one of the most acute crises of our time, is separately considered.

It is concluded that the effectiveness of the UK's participation in the settlement of the Yemeni conflict largely depends on the ability of its leadership to reconsider its foreign policy approaches, balance commercial interests, in particular in the field of military trade, with commitments to ensuring peace, and strengthen its role in shaping long-term solutions aimed at stabilizing the situation and restoring Yemen after the conflict.

Keywords: Great Britain, Yemen, humanitarian crisis, conflict, arms exports, Saudi Arabia, international politics, diplomacy, UN Security Council, peaceful settlement, contradictions, international reputation.

Конфлікт у Ємені, що триває з 2014 року, є однією з найскладніших і найбільш затяжних гуманітарних криз сучасності. Цей конфлікт вирізняється своєю багатовимірністю, і на нього впливають, як політичні та соціальні протиріччя, так і багато регіональних і глобальних акторів, зокрема Саудівська Аравія, Іран, США, Велика Британія та інші країни. Ситуація в Ємені характеризується не лише інтенсивними військовими діями, а й катастрофічними наслідками для цивільного населення. За даними ООН, мільйони людей залишилися без доступу до води, їжі, медицини, а значна частина інфраструктури країни зруйнована.

Необхідність аналізу ролі Великої Британії у єменському конфлікті є надзвичайно актуальною. Це питання включає в себе вивчення гуманітарної діяльності країни, її внеску в міжнародні дипломатичні зусилля з мирного врегулювання, а також вплив британського військового експорту на перебіг конфлікту. Такий аналіз дозволяє ідентифікувати ключові протиріччя в політиці Великої Британії, визначити їхні наслідки для мирного процесу та оцінити потенційні шляхи вирішення цих проблем.

Необхідно зазначити, що проблема ролі Великої Британії в єменському конфлікті виходить за межі суто локального регіонального виміру і набуває глобального значення, демонструючи

складні взаємозв'язки між гуманітарними, дипломатичними та військовими аспектами зовнішньої політики провідних держав.

Дослідження ролі Великої Британії у єменському конфлікті дозволяє глибше зрозуміти природу сучасних гуманітарних криз, які часто спричиняються або загострюються через суперечливі дії ключових міжнародних гравців. У цьому контексті Велика Британія виступає прикладом держави, яка одночасно має значні дипломатичні інструменти та ресурси для сприяння врегулюванню конфліктів, але водночас стикається з проблемами узгодження власних економічних, політичних та моральних інтересів. Вивчення цих суперечностей є критично важливим не лише для аналізу британської зовнішньої політики, але й для ширшого розуміння того, як великі держави впливають на динаміку регіональних конфліктів і на міжнародну систему гуманітарного реагування.

Аналіз досліджень і публікацій. Роль Великої Британії у конфлікті в Ємені привертає значну увагу дослідників і міжнародних організацій, які аналізують як гуманітарну діяльність країни, так і суперечливі аспекти її зовнішньої політики. Зокрема, значна частина досліджень зосереджується на військово-економічній співпраці Великої Британії з Саудівською Аравією. Такі автори, як Бжезінський З. та Белєсков М. висвітлюють роль британського експорту зброї у підтримці коаліції на чолі з Саудівською Аравією, яка бере участь у військових діях в Ємені. В цих роботах детально розглядаються обсяги продаж зброї, правові аспекти укладених угод і моральну відповідальність британського уряду за наслідки. Зокрема, автори акцентують увагу на тому, що така діяльність суперечить міжнародним нормам, спрямованим на обмеження торгівлі зброєю у регіонах конфлікту.

Питання дипломатичних зусиль Великої Британії у даному аспекті є об'єктом досліджень у працях Грубінка А. В., Жукорської Я. М., та Яковенко Н. Л. У цих роботах аналізується участь Великої Британії у діяльності Ради Безпеки ООН, зокрема у формуванні резолюцій, спрямованих на припинення вогню, підтримку гуманітарних ініціатив та організацію мирних переговорів. У своїх роботах ці автори звертають увагу на складність балансу між політичними та гуманітарними цілями британської дипломатії, відзначаючи, що Лондон відіграє важливу, але часто суперечливу роль у міжнародних зусиллях із врегулювання єменського конфлікту.

Особливу увагу гуманітарному виміру конфлікту приділяють міжнародні організації, такі як International Affairs, Special Eurasia, British Politics та інші. У своїх звітах вони критикують дії Великої Британії, вказуючи на порушення міжнародного гуманітарного права внаслідок військових дій, що підтримуються британською зброєю. Ці організації наголошують на необхідності посилення контролю за експортом зброї та пріоритетності захисту прав людини перед економічними інтересами. Також, значну увагу приділено гуманітарній допомозі, яку Велика Британія надає постраждалому населенню Ємену.

Однак більшість досліджень присвячено окремим аспектам британської політики – продажу зброї, дипломатичним зусиллям чи гуманітарній підтримці. В них немає комплексного аналізу ролі Лондона у єменському конфлікті. Зокрема, недостатньо досліджені довгострокові наслідки такої політики для міжнародної репутації Великої Британії, її позицій у глобальних миротворчих ініціативах та здатності ефективно впливати на процеси врегулювання конфліктів. Відсутність комплексного підходу ускладнює розуміння того, яким чином поєднання дипломатичної активності, військової підтримки та гуманітарної допомоги формує сучасну британську зовнішню політику.

Метою статті є широкий аналіз ролі Великої Британії у конфлікті в Ємені з урахуванням її гуманітарної діяльності, дипломатичних зусиль та суперечностей, пов'язаних із військовим експортом.

Для досягнення цієї мети поставлені наступні завдання:

- визначити вплив дипломатичних ініціатив Великої Британії у Раді Безпеки ООН та на міжнародних платформах;
- оцінити масштаби та ефективність гуманітарної підтримки, що надається Великою Британією постраждалому населенню Ємену;
- зробити аналіз обсягів експорту зброї до країн коаліції та його наслідки для продовження конфлікту;
- дати оцінку впливу суперечливої політики Великої Британії;
- показати перспективи участі Великої Британії у довгостроковому мирному врегулюванні конфлікту та відновленні Ємену після війни.

Роль Великої Британії в конфлікті у Ємені є досить суперечливою, оскільки її діяльність одночасно включає як гуманітарні ініціативи, так і зовнішньополітичні рішення, що сприяють ескалації конфлікту. З одного боку, Об'єднане Королівство активно підтримує надання гумані-

тарної допомоги Ємену, сприяючи мирним ініціативам через міжнародні організації та механізми ООН. Вона є одним з найбільших донорів гуманітарної допомоги і фінансує численні місії, спрямовані на надання продовольства, медичних послуг, ліків і предметів першої необхідності для постраждалих від конфлікту. Водночас, уряд Великої Британії активно працює над забезпеченням гуманітарних коридорів, які дозволяють доставляти допомогу на території Ємену. Це відображає прагнення Лондона підтримати стабільність і зменшити страждання цивільного населення, яке опинилося на межі виживання через бойові дії, блокади та зруйновану інфраструктуру. Завдяки цим зусиллям Британія прагне врятувати життя мільйонів людей і сприяє мирному розв'язанню конфлікту, хоча її роль і вплив залишаються обмеженими в умовах війни, яка продовжується.

Однак, паралельно з гуманітарною діяльністю Великої Британії її зовнішньополітичні рішення в контексті єменського конфлікту викликають серйозну критику, оскільки британці демонструють суттєву суперечність між заявленими гуманітарними зусиллями та реальною підтримкою військових дій, що здійснюються Саудівською Аравією. Велика Британія продовжує постачати зброю Саудівській Аравії, яка очолює коаліцію держав, що веде активні бойові дії в Ємені. Це створює ситуацію, яка ставить під сумнів етичність та моральність британської політики. Суперечність полягає в тому, що з одного боку Велика Британія активно підтримує міжнародні зусилля по наданню гуманітарної допомоги і вирішенню конфлікту мирним шляхом, а з іншого – зброя цієї країни, яка потрапляє до рук однієї зі сторін конфлікту, використовується для продовження насильства. Таким чином, британська політика сприяє ескалації насильства, що безпосередньо погіршує гуманітарну ситуацію в Ємені, де десятки тисяч людей гинуть, а мільйони страждають від голоду, хвороб та безпритульності (Бжезінський 2018, с. 3, 6–10, 167–169).

Така політика, на наш погляд, виявляє суперечності у стратегії Великої Британії на міжнародній арені. Оголошуючи підтримку міжнародних ініціатив щодо припинення насильства в Ємені, а також активно надаючи фінансову допомогу для боротьби з гуманітарною кризою, Лондон одночасно продовжує бути частиною системи, яка підтримує одну зі сторін конфлікту. Це порушує її публічні зобов'язання дотримуватися принципів прав людини, що є основою її міжнародної політики. Критики цієї політики вказують на те, що незважаючи на заяви уряду Великої Британії щодо боротьби з порушеннями прав людини, на практиці ця країна не лише не припиняє своїх військових постачань, але й навіть зміцнює їх, що безпосередньо порушує права людини в Ємені (Белєсков 2021).

Позиція Великої Британії щодо ситуації в Ємені викликає серйозні сумніви у її здатності ефективно балансувати між економічними, стратегічними та моральними інтересами на міжнародній арені. Підтримка військових операцій та продаж зброї країнам, які втягнуті в тривалий і руйнівний конфлікт, створює враження, що економічні вигоди від такого бізнесу мають значно вищий пріоритет у зовнішній політиці Британії, ніж її моральні зобов'язання та гуманітарні принципи.

Необхідно зазначити, що Британія активно підтримує ініціативи мирного вирішення конфлікту в Ємені через фінансову допомогу міжнародним організаціям, які займаються наданням допомоги постраждалому населенню, але постачання зброї до Саудівської Аравії фактично підсилює насильство і дозволяє продовжувати військові дії, що наносить непоправну шкоду цивільним. Політика, яку проводить Лондон ставить під сумнів її здатність бути ефективним миротворцем, адже виглядає так, що її економічні інтереси набагато важливіші за зменшення людських страждань та досягнення миру. Вигоди від торгівлі зброєю, що дозволяють країні отримувати величезні фінансові ресурси, здаються важливішими за підтримку стійкого мирного процесу, що у свою чергу негативно позначається на моральній репутації країни в глобальному контексті (Краєв 2021, с. 431–434).

Така суперечність в зовнішній політиці Великої Британії в Ємені викликає запитання про справжню мотивацію та моральну основу політики країни. Якщо Британія продовжує підтримувати країну, яка бере участь у збройному конфлікті, постачаючи їй зброю, то чи можна вважати її партнером для мирних ініціатив в Ємені? Вся ця ситуація ставить під сумнів здатність Великої Британії бути об'єктивним посередником в мирних переговорах. Об'єднане Королівство, яке активно бере участь у військових постачаннях, не може виглядати як нейтральний посередник, і це знижує авторитет країни в контексті миротворчої дипломатії.

Така політика Великої Британії знижує рівень довіри до країни серед її союзників і партнерів. Інші держави, можуть сприймати подібну поведінку, як відмову від принципів, на яких базується сучасна міжнародна система (Жукорська 2022, с. 3–8). Це негативно впливає на здатність Лондона укладати нові міжнародні угоди, оскільки країни, які серйозно ставляться до гуманітарних норм, можуть бути менш схильні до співпраці з державою, яка віддає перевагу економічним вигодам над моральними зобов'язаннями.

Це, на нашу думку, створює прецедент для інших країн, що може призвести до того, що велика кількість держав почне ставити власні економічні інтереси вище за гуманітарні принципи, що може дестабілізувати міжнародну ситуацію. Позиція Великої Британії в даному контексті може стати прикладом для інших держав, які також можуть використовувати подібну стратегію, орієнтуючись на власні економічні інтереси (Congressional Research Service 2022).

Треба сказати, що наслідки такої політики Великої Британії проявляються не лише в гуманітарному контексті, але й значно впливають на її міжнародні політичні відносини, що може серйозно вплинути на роль країни на світовій арені. Велика Британія ризикує втратити підтримку держав, які активно працюють над миротворчими ініціативами і рухаються більш послідовно у гуманітарному вимірі. Такі країни можуть сприймати подвійні стандарти Великої Британії, як прояв її політичної неузгодженості, що веде до зниження рівня довіри до країни, як до надійного партнера в глобальних питаннях безпеки та стабільності. Зокрема, участь Об'єднаного Королівства у постачанні зброї Саудівській Аравії, яка веде бойові дії в Ємені, не лише підживляє гуманітарні ініціативи, а й викликає сумніви серед тих держав, які активно працюють над мирним вирішенням конфліктів.

Посилення зв'язків з країнами, які ведуть військові операції, порушуючи права людини, може призвести до зниження економічної та політичної підтримки з боку міжнародних партнерів, які орієнтовані на захист прав людини та стабільність у регіонах конфлікту. Це ослаблює позиції Великої Британії у міжнародних переговорах, зокрема на форумах, що займаються питаннями глобальної безпеки і миру (Яковенко 2011, с. 245–253).

Тому, Великій Британії необхідно серйозно переглянути свою зовнішньополітичну стратегію, щоб відновити довіру міжнародної спільноти та повернути собі роль надійного і морально відповідального партнера в глобальних питаннях миру та безпеки (Кучинський 2022).

Перегляд стратегії Великої Британії в контексті її участі в єменському конфлікті є необхідним кроком для відновлення її авторитету на міжнародній арені та забезпечення більш чіткої і послідовної зовнішньої політики. Якщо країна бажає зберегти свою репутацію як миротворець і відповідальний міжнародний актор, їй слід звернути увагу на свою політику щодо експорту зброї, яка значною мірою визначає її ставлення до конфліктів в усьому світі. Замість того щоб продовжувати активно підтримувати військові операції, Великій Британії варто сконцентрувати свої зусилля на мирних ініціативах і шукати шляхи, які дозволили б зупинити ескалацію насильства в Ємені. Мається на увазі не тільки припинення військових поставок, але й активне просування мирних переговорів, підтримку дипломатичних зусиль та надання допомоги для відновлення стабільності в країні (Суг 2012, р. 1315–1320).

Необхідно наголосити, що відмова від постачання зброї не лише покращить міжнародну репутацію Великої Британії, але й створить можливості для її участі в конструктивних мирних ініціативах. Це дозволить країні відновити свій вплив у регіоні, створити умови для більш ефективного та стійкого мирного процесу в Ємені та сприяти стабільності в Близькому Сході.

Велика Британія активно використовує свої дипломатичні позиції в міжнародних організаціях, зокрема в ООН, для організації багатосторонніх переговорів, спрямованих на зупинку насильства та досягнення стійкого мирного процесу. Враховуючи свій досвід у миротворчих місіях та участь у глобальних ініціативах по забезпеченню миру, країна може стати важливим посередником у переговорах між сторонами конфлікту, сприяючи створенню механізмів довіри та пошуку компромісів. Такі переговори повинні включати усі зацікавлені сторони, враховуючи інтереси як уряду Ємену, так і рухів, що виступають проти нього, а також держав, які активно впливають на конфлікт. Британія активно підтримує такі ініціативи, не лише як миротворець, але й як країна, що допомагає створити стабільну основу для відновлення миру (Яковенко 2007, с. 61–65; 9, 1297–1310).

Важливим напрямком політики Великої Британії щодо Ємену є підтримка відновлення зруйнованої інфраструктури цієї країни. Британія сприяє фінансуванню проектів з відновлення житлових та господарських споруд, лікарень, шкіл і доріг, що є необхідним для відновлення нормального життя людей, які пережили конфлікт. Такі ініціативи не тільки полегшують страждання єменців, але й сприяють зміцненню миру шляхом підтримки соціально-економічного розвитку. Відновлення життєво важливих об'єктів інфраструктури може стати основою для стабільності, зменшуючи соціальну напругу та сприяти «загоєнню ран».

Необхідно зазначити, що Велика Британія активно сприяє створенню механізмів відновлення довіри серед різних етнічних та релігійних груп, що постраждали від конфлікту. У Ємені наявність численних внутрішніх розколів і напруги між різними групами є серйозним бар'єром для досягнення стійкого миру. Важливо підтримувати процеси примирення, налагодження діалогу між ворогуючими сторонами, а також інтеграцію різних соціальних груп у політичний процес країни. В цьому контексті Об'єднане Королівство може виступити в ролі посередника, допома-

гаючи сприяти взаєморозумінню і подоланню негативних стереотипів між різними громадами (Integrated Country Strategy Yemen 2022).

Ситуація, яка склалася у Ємені вимагає того, щоб Велика Британія стала на шлях зниження військових поставок і допомогла створити механізми для мирного врегулювання конфлікту. Це передбачає активну участь у розробці дипломатичних ініціатив, залучення міжнародних організацій, розширення міжнародних гуманітарних зусиль і надання допомоги в довготривалому відновленні соціально-економічної структури країни (Robinson 2023).

Велика Британія намагається взяти на себе відповідальність за вирішення кризових гуманітарних проблем у Ємені через підтримку виведення військ з зони конфлікту, надання притулку для біженців і сприяти забезпеченню базових прав і свобод для всіх громадян. Це включає підтримку зусиль щодо створення інклюзивних політичних структур в Ємені, які зможуть врахувати інтереси всіх груп населення та гарантувати відновлення державного управління, яке є основою для мирного співіснування і розвитку країни в довгостроковій перспективі (Hagedorn 2023).

Треба наголосити, що зміни у зовнішній політиці Великої Британії були, останнім часом, спрямовані на припинення постачання зброї країнам, які беруть участь у конфліктах. Це може стати важливим кроком для відновлення ролі країни, як миротворця і лідера в питаннях гуманітарної допомоги. Відмова від підтримки військових коаліцій, які ведуть агресивні війни, дозволить країні продемонструвати свою відданість миру і стабільності. Така політика, на нашу думку, знизить ризик того, що дії Великої Британії будуть сприйматися як порушення міжнародних норм і стандартів. Це дозволить уникнути запитань щодо її моральної легітимності, як держави, яка активно підтримує країни, що порушують міжнародне гуманітарне право (Duras, 2011, с. 343–365).

Останнім часом Велика Британія намагається змінити свою політику і зосередитися на довгострокових стратегіях, які дозволять забезпечити стабільність без порушення прав людини, при цьому сприяючи мирному врегулюванню конфліктів по всьому світу (Boltuc 2022).

Продовження такої політики сприятиме не лише глобальній стабільності, а й зміцненню внутрішніх принципів Великої Британії, адже країна, яка на міжнародній арені відстоює права людини та гуманітарні цінності, повинна відображати ці ідеали в своїх діях і політичних рішеннях. Відмова від військових поставок в зони конфлікту сприятиме більш ефективному розв'язанню глобальних криз. Крім того, це стане важливим сигналом для інших держав, що прагнуть знайти баланс між своїми національними інтересами та глобальними гуманітарними зобов'язаннями. Якщо Велика Британія дійсно зможе знайти цей баланс, вона продовжить бути важливим гравцем на світовій арені і підтримуватиме міжнародну спільноту в пошуку шляхів вирішення найскладніших проблем (Evans 2010, р. 209–213).

Об'єднане королівство намагається взяти на себе роль каталізатора змін, пропонуючи фінансову та політичну підтримку різним програмам, що зосереджені на відбудові зруйнованої інфраструктури, допомозі біженцям, і забезпеченні доступу до основних медичних та продовольчих ресурсів. Це реальне свідченням того, що Велика Британія може бути на передовій боротьби за відновлення миру, не заохочуючи насильство або продовження військових дій (Deitch 2020, с. 20–39).

Британія має реальну можливість стати провідною державою в розбудові стабільних і безпечних регіонів, сприяти соціальному, економічному та політичному розвитку. Така стратегія вимагає не лише активної участі в міжнародних ініціативах, а й вміння налагоджувати тісну співпрацю з іншими країнами, які проявляють прагнення до стабільності та розвитку. Спільна робота над стабільністю не тільки допомагає зменшити наслідки конфліктів, але й створить платформу для дипломатичних зусиль на глобальному рівні, сприяючи колективним підходам до вирішення криз, розвитку прав людини та зміцнення міжнародних стандартів (Hill 2019, р. 127–134).

Таким чином, можна зробити висновки, що Велика Британія відіграє активну роль у міжнародних дипломатичних зусиллях щодо врегулювання єменського конфлікту, зокрема в межах Ради Безпеки ООН. Вона бере участь у формуванні резолюцій, спрямованих на припинення вогню та покращення гуманітарної ситуації. Проте ефективність цих ініціатив залишається під питанням через подвійні стандарти британської політики. З одного боку, Британія підтримує мирний процес, а з іншого – постачає зброю до Саудівської Аравії, яка воює у Ємені. Це підбиває довіру до британської дипломатії та послаблює її позиції як нейтрального посередника.

Велика Британія є одним із найбільших донорів гуманітарної допомоги Ємену. Це й фінансова підтримка програм з постачання продовольства, медицини та інших життєво необхідних ресурсів. Такі зусилля, безперечно, рятують життя, проте вони не можуть компенсувати збитки, які завдаються Ємену через бойові дії у регіоні. Через це ефективність гуманітарних зусиль британців нівелюється, а сама допомога сприймається більше, як спроба відбілити міжнародну репутацію, ніж як щирий намір покращити ситуацію.

Об'єднане Королівство експортує значний обсяг зброї у Саудівську Аравію. Британська зброя використовується у конфлікті, зокрема для авіаударів, а це величезні жертви серед цивільного населення. Хоча британський уряд виправдовує таку ситуацію комерційними угодами та стратегічними альянсами, але наслідки такої політики є катастрофічними.

Лондон проводить доволі суперечливу політику щодо єменського конфлікту, що значно шкодить міжнародному іміджу британців. Країна позиціонує себе, як захисник прав людини та миротворець, але її дії демонструють протилежне. Це підриває довіру до британських ініціатив у сфері безпеки, послаблює її дипломатичний вплив та робить державу об'єктом критики з боку міжнародних організацій.

Британія має перспективи у врегулюванні єменського конфлікту та відновленні країни, але значною мірою це залежить від того, чи змінить Об'єднане Королівство свою політику в цьому питанні. Якщо британці будуть продовжувати експортувати зброю Саудівській Аравії, країна не зможе стати ключовим гравцем у мирному процесі.

Як бачимо, Велика Британія могла б відігравати значну роль у відновленні Ємену, інвестуючи у реконструкцію зруйнованої інфраструктури, освіту та гуманітарні програми. Це, у свою чергу, дозволило б їй зміцнити свій статус відповідального міжнародного актора.

Список джерел та літератури

- БЖЕЗІНСЬКИЙ, З., 2018, Велика шахівниця. Пер. з англ. О. Фешовець. Харків: Ранок.
- БЕЛЕСКОВ, М. Орієнтири оновленої воєнної політики Великої Британії. Національний інститут стратегічних досліджень. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosyny/orientyry-onovlenoyi-voennoyi-polityky-velykoyi-brytaniyi>
- ГРУБІНКО, А. В., 2015, Участь Великої Британії у європейській політичній інтеграції: між атлантизмом та європеїзмом. Європейські історичні студії. Київ, 6–17.
- ЖУКОРСЬКА, Я. М., 2022, Окремі аспекти реформування Ради Безпеки ООН. Порівняльно-аналітичне право. № 4, 431–434.
- КУЧИНСЬКИЙ, В., 2022, З розумінням потреби істотних змін. ООН та геополітичні виклики сучасності: роль та ефективність організації у розв'язанні глобальних проблем. Політика і час. № 3, 3–8.
- КРАЄВ, О., 2021, Повернення Британії: як Сполучене Королівство планує посилити свій вплив у світі. Європейська Правда. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2021/03/25/7121323/>
- ЯКОВЕНКО, Н. Л., 2007, Внесок Великої Британії у діяльність НАТО. Актуальні проблеми міжнародних відносин. Київ, 61–65.
- ЯКОВЕНКО, Н. Л., 2011, Велика Британія в міжнародних організаціях. Навчальний посібник. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет».
- BISCOP, S., 2012, The UK and European defence: leading or leaving. International Affairs. Oxford: The Royal Institute of International Affairs. № 88:6, 1297–1315.
- CYR, A., 2012, Britain, Europe and the United States: change and continuity. International Affairs. Oxford: The Royal Institute of International Affairs. № 88:6, 1315–1330.
- Congress and the war in Yemen: Oversight and Legislation. Congressional Research Service, 2022, [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/R/R45046> (дата звернення: 29.01.2025).
- HAGEDORN, E., 2023, US announces 444 \$ million to Yemen as humanitarian needs soar. Al-Monitor. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.al-monitor.com/originals/2023/02/us-announces-444-million-yemen-humanitarian-needs-soar>
- Integrated Country Strategy Yemen, 2022, [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.state.gov/wp-content/uploads/2022/10/ICS_NEA_Yemen_Public.pdf
- ROBINSON, K. Yemen's tragedy: war, stalemate, and suffering. Council on Foreign Relations. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.cfr.org/background/yemen-crisis>
- BOLTUC, S. 2022, Media, society, and geopolitics in the Middle East: the case of Syria, Yemen, and Iraq. Geopolitical Report. Special Eurasia. June 4. Vol. 20. Issue 5. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.specialeurasia.com/2022/06/04/middle-east-media-society/>
- DEITCH, M., VALENSI, C., 2020, Violent Conflicts in the Middle East: A Quantitative Perspective. Strategic Assessment. Vol. 23. № 1, 20–39.

- EVANS, M., 2010, Framing international conflicts: Media coverage of fighting in the Middle East. *International Journal of Media and Cultural Politics*. Vol. 6. № 2, 209–233.
- DURAC, V., 2011, The joint meeting parties and the politics of opposition in Yemen. *British Journal of Middle Eastern Studies*. № 38 (3), 343–365.
- GASKARTH, J., LANGDON, N., 2021, The dilemma of Brexit: hard choices in the narrow context of British foreign policy traditions. *British Politics*. 170–186.
- HILL, C., 2019, *The Future of British Foreign Policy: Security and Diplomacy in a World after Brexit*. Cambridge: Polity Press.

References

- BRZEZINSKYI, Z., 2018, *Velyka shakhivnytsia [The Great Chessboard]*. Trans. from English. O. Feshovets. Kharkiv: Ranok. [In Ukrainian].
- BELESKOV, M. *Orientyry onovlenoi voennoyi polityky Velykoi Brytanii [Landmarks of the renewed military policy of Great Britain]*. National Institute for Strategic Studies. [Online]. Available from: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosyny/orientyry-onovlenoyi-voennoyi-polityky-velykoyi-brytaniyi> [In Ukrainian].
- GRUBINKO, A. V., 2015, *Uchast Velykoyi Brytanii u evropeiskii politychnii intehratsii: mizh atlantyzmom ta evropeizmom [The participation of Great Britain in European political integration: between Atlanticism and Europeanism]*. *European Historical Studies*. Kyiv, 6–17. [In Ukrainian].
- KUCHINSKY, V., 2022, *Z rozuminniam potreby istotnykh zmin. OON ta heopolitychni vyklyky suchasnosti: rol ta efektyvnist orhanizatsii u rozviazanni hlobalnykh problem [With an understanding of the need for significant changes. The UN and the geopolitical challenges of today: the role and effectiveness of the organization in solving global problems]*. *Politics and Time*. № 3, 3–8. [In Ukrainian].
- KRAIEV, O., 2021, *Povernennia Brytanii: yak Spoluchene Korolivstvo planue posylyty svii vplyv u sviti [The return of Britain: how the United Kingdom plans to strengthen its influence in the world. European Truth]*. [Online]. Available from: <https://www.euointegration.com.ua/articles/2021/03/25/7121323/> [In Ukrainian].
- ZHUKORSKA, Ya. M., 2022, *Okremi aspekty reformuvannia Rady Bezpeky OON [Certain aspects of reforming the UN Security Council]*. *Comparative and analytical law*. № 4, 431–434. [In Ukrainian].
- YAKOVENKO, N. L., 2007, *Vnesok Velykoi Brytanii u diialnist NATO [The contribution of Great Britain to NATO activities]*. *Current problems of international relations*. Kyiv, 61–65. [In Ukrainian].
- YAKOVENKO, N. L., 2011, *Velyka Brytaniia v mizhnarodnykh orhanizatsiiakh [Great Britain in international organizations]*. Textbook. Kyiv: Publishing and printing center «Kyiv University». [In Ukrainian].
- BISCOP, S., 2012, *The UK and European defense: leading or leaving*. *International Affairs*. Oxford: The Royal Institute of International Affairs № 88:6, 1297–1315. [In English].
- CYR, A., 2012, *Britain, Europe and the United States: change and continuity*. *International Affairs*. Oxford: The Royal Institute of International Affairs. № 88:6, 1315–1330. [In English].
- Congress and the war in Yemen: Oversight and Legislation*. Congressional Research Service, 2022, [Online]. Available from: <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/R/R45046> [In English].
- HAGEDORN, E. 2023, *US announces \$444 million to Yemen as humanitarian needs soar*. *Al-Monitor*. [Online]. Available from: <https://www.al-monitor.com/originals/2023/02/us-announces-444-million-yemen-humanitarian-needs-soar> [In English].
- Integrated Country Strategy Yemen*, 2022, [Online]. Available from: https://www.state.gov/wp-content/uploads/2022/10/ICS_NEA_Yemen_Public.pdf [In English].
- ROBINSON, K. *Yemen's tragedy: war, stalemate, and suffering*. Council on Foreign Relations. [Online]. Available from: <https://www.cfr.org/background/yemen-crisis> [In English].
- BOLTUC, S., 2022, *Media, society, and geopolitics in the Middle East: the case of Syria, Yemen, and Iraq*. *Geopolitical Report*. *Special Eurasia*. June 4. Vol. 20. Issue 5. [Online]. Available from: <https://www.specialeurasia.com/2022/06/04/middle-east-media-society/> [In English].
- DEITCH, M., 2020, VALENSI C. *Violent Conflicts in the Middle East: A Quantitative Perspective*. *Strategic Assessment*. Vol. 23. № 1, 20–39. [In English].
- EVANS, M., 2010, Framing international conflicts: Media coverage of fighting in the Middle East. *International Journal of Media and Cultural Politics*. Vol. 6. № 2, 209–233. [In English].

DURAC, V., 2011, The joint meeting parties and the politics of opposition in Yemen. *British Journal of Middle Eastern Studies*. № 38(3), 343–365. [In English].

GASKARTH, J., LANGDON, N., 2021, The dilemma of Brexit: hard choices in the narrow context of British foreign policy traditions. *British Politics*, 170–186. [In English].

HILL, C., 2019, *The Future of British Foreign Policy: Security and Diplomacy in a World after Brexit*. Cambridge: Polity Press. [In English].

Політика Великої Британії щодо конфлікту в Ємені на початку XXI ст.

У статті досліджується політика Великої Британії щодо конфлікту у Ємені з особливим акцентом на гуманітарному вимірі та суперечностях її зовнішньої політики. Детально проаналізовано дипломатичні зусилля Великої Британії, спрямовані на врегулювання конфлікту, зокрема її активну участь у діяльності Ради Безпеки ООН, у тому числі у формуванні резолюцій щодо припинення вогню та покращення гуманітарної ситуації. Висвітлено масштаби надання Великою Британією гуманітарної допомоги, спрямованої на пом'якшення наслідків тривалої війни для цивільного населення Ємену, яке потерпає від голоду, нестачі медичних ресурсів та внутрішнього переміщення. Разом із тим особливу увагу приділено суперечливим аспектам британської політики, зокрема значному експорту зброї до Саудівської Аравії, яка очолює військову коаліцію, що веде бойові дії в Ємені.

З'ясовано, що така практика створює глибоку моральну, політичну та репутаційну дилему для Великої Британії, оскільки, з одного боку, вона декларує прагнення до мирного врегулювання та надання гуманітарної допомоги, а з іншого – її дії сприяють ескалації конфлікту.

У статті досліджено, як ці суперечності впливають на міжнародну репутацію Великої Британії та на рівень довіри до її заяв про підтримку миру та прав людини. Окремо розглянуто вплив британської політики на гуманітарну ситуацію в Ємені, яка залишається однією з найгостріших криз сучасності.

Підсумовується, що ефективність участі Великої Британії у врегулюванні єменського конфлікту значною мірою залежить від здатності її керівництва переглянути підходи до зовнішньої політики, збалансувати комерційні інтереси, зокрема у сфері військової торгівлі, із зобов'язаннями щодо забезпечення миру, а також посилити свою роль у формуванні довгострокових рішень, спрямованих на стабілізацію ситуації та відновлення Ємену після конфлікту.

Ключові слова: Велика Британія, Ємен, гуманітарна криза, конфлікт, Саудівська Аравія, міжнародна політика, дипломатія, Рада Безпеки ООН, мирне врегулювання, суперечності.

Hennadii Klian, MA, Department of New and Contemporary History of Foreign Countries, Taras Shevchenko National University of Kyiv.

Клян Геннадій, магістр кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн, Київський національний університет імені Тараса Шевченка.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-2339-6670>

Valerii Pavlenko, Ph.D., Professor, Department of New and Contemporary History of Foreign Countries, Taras Shevchenko National University of Kyiv.

Валерій Павленко, кандидат історичних наук, професор кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн, Київський національний університет імені Тараса Шевченка.

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-2546-5098>

Received: 26.02.2025

Advance Access Published: April, 2025